

Planlægning for vindmøller

Den rigtige, fysiske placering af en vindmølle er afgørende for både møllens evne til at producere elektricitet og for befolkningens accept af vindmøller som en del af det danske landskab.

Hvem bestemmer, hvor der kan opstilles vindmøller?

Vindmøller kan kun opstilles hvor det ikke er i strid med gældende love og regler, bl.a. plan-, naturbeskyttelses- og bygge-lovgivning, samt støj- og tilslutningsbekendtgørelserne.

Beslutninger om placering af vindmøller på land tages af kommunerne.

Husstandsvindmøller er undtaget fra kravet om forudgående planlægning.

På havet varetages opgaverne omkring placering af vindmøller af staten, dvs. i praksis af Energistyrelsen. Se Faktablad P4 "Vindmøller på havet".

Alle vindmølleplaceringer søges indpasset i forhold til de mange andre benyttelses- og beskyttelsesinteresser både på land og til vands. På land sker denne indpasning og afvejning som nævnt ved kommuneplanlægning, mens der til havs ikke er nogen formelle krav om egentlig planlægning for placering af vindmøller.

De eksisterende udpegninger af lokaliteter til vindmøller på havet har dog omfattet inddragelse andre interesser og egentlige høringer af andre myndigheder og af offentligheden.

Det forventes, at staten vil udarbejde en egentlig "havplan", hvori der bl.a. vil blive udpeget havområder til opstilling af vindmøller. Forslag til lov om maritim planlægning er således under udarbejdelse i regeringen og forventes vedtaget i første halvdel af 2016.

Statens rolle

Staten planlægger normalt ikke for placering af vindmøller på land. Det gør kommunerne. Men kommunernes planlægning overvåges løbende af staten, og miljøministeren kan på statens vegne, standse en aktuell kommuneplanlæg-

ning, hvis den vurderes at være i strid med de statslige interesser.

Miljøministeren udsender hvert fjerde år en række udmeldinger til kommunerne om, hvordan de forventes at varetage de statslige interesser i forbindelse med deres kommuneplanlægning. Udmeldingerne omfatter traditionelt en række statslige mål for de enkelte planlægningstemaer (herunder for vindmølleplanlægningen). Altså beskrivelser af hvilken national udvikling man gerne ser understøttet i kommuneplanerne, samt en række mere konkrete krav til kommuneplanlægning. De statslige udmeldinger om vindmølleplanlægningen tager et naturligt afsæt i den statslige energipolitik og sigter mod en realisering af de nationale, energipolitiske mål.

Statslige rammer

Siden 1999 har staten udstedt nærmere regler for vindmølleplanlægningen i "Cirkulære om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller". Vindmøllecirkulæret blev ved den seneste revision i foråret 2014 ændret til en bekendtgørelse (Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller).

Vindmøllebekendtgørelsen fastlægger blandt andet:

- Der tages ligeværdige hensyn til både udnyttelsen af vindressourcer og til nabobeboelse, natur, landskab, kulturhistoriske værdier samt de jordbrugsmæssige interesser.
- Vindmøller (undtaget husstandsvindmøller) kan kun opstilles i områder hertil udpeget i kommuneplanen, og grupper af vindmøller skal opstilles i »et i forhold til landskabet, let opfattet geometrisk mønster«.
- Vindmøller må ikke opstilles nærmere nabobeboelse end 4 gange møllens totalhøjde (afstanden fra vindmølleårnets fod til øverste vingespids, når denne står højest). Ejeren af vindmøllen er ikke nabo og må derfor gerne selv bo inden for afstandskravet.

- Når der planlægges nye vindmøller inden for en afstand af 28 gange de nye eller de eksisterende vindmøllers totalhøjde, må den landskabelige påvirkning fra de to vindmøllegrupper ikke være betænkelig (oplevelsen af at både de eksisterende og de nye vindmøllerne står i "let opfattede, geometriske mønstre").

Planprocessen

Ved kommunalreformen i 2007 overtog kommunerne de tidligere amters planlægningsopgaver efter planloven. Kommuner blev dermed den offentlige myndighed, der har ansvaret for afvejningen af benyttelses- og beskyttelsesinteresser i forhold til arealanvendelsen i byerne og i det åbne land. Afvejningen sker med udgangspunkt i planlovens formålsparagraf.

Kommuneplanretningslinjer

Kommunen skal udarbejde retningslinjer for udpegning af områder til opstilling af vindmøller. Udpegningen kan ske efter forslag fra kommunen selv, fra offentligheden, eller fra jordejere/projektudviklere.

Placeringen og afgrænsningen af disse områder er som regel noget omtrentlig, men tager dog hensyn til absolutte begrænsninger såsom afstandskrav til naboer, støjgrænser, kirkebyggelinjer, strandbyggelinjer, fredede områder, fredskove, fortidsminder, beskyttede naturtyper og arter, veje, jernbaner og lufthavne. Retningslinjerne skal være udformet således at områdets/områdernes størrelse er tilpasset den/de påtænke vindmøllegruppe(r).

Lokalplanrammer

Hvis udnyttelsen af et udpeget vindmølleområde kræver udarbejdelse af lokalplanlægning, skal der også udarbejdes såkaldte rammebestemmelser for området i kommuneplanen. Langt de fleste vindmølleprojekter vil forudsætte udarbejdelse af en lokalplan for vindmølleområdet.

antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, skal der foreligge en VVM-redegørelse og kommuneplanretningslinjer før der kan gives tilladelse til etablering.

SMV står for Strategisk MiljøVurdering og fungerer som en slags "overbygning" til VVM-bestemmelserne. SMV består i en vurdering af de miljømæssige konsekvenser af en plan eller et program. De danske regler om SMV findes i loven om miljøvurdering.

Kommune- og lokalplanlægning for vindmøller vil altid være omfattet af reglerne om strategisk miljøvurdering.

Formålet med miljøvurdering er helt overordnet, systematisk at få identificeret, belyst og inddraget de væsentlige miljømæssige konsekvenser af at bruge et bestemt område/areal til et bestemt formål (f.eks. til opstilling af vindmøller) og dermed skabe et godt grundlag for at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og for at fremme en bæredygtig udvikling.

Vindmølleplanlægning kan påklages

Flere af de beslutninger, kommunen træffer under udarbejdelse af planlægning for vindmøller, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Kun de såkaldt klageberettigede kan klage, dvs. enhver med retlig interesse i forhold til den aktuelle planlægning samt visse landsdækkende organisation som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening.

Der kan kun klages over retlige forhold, f.eks. om procedurerne for udarbejdelsen af den pågældende planlægningen er overholdt, om indholdet af planen og / eller miljørapport og om VVM-redegørelse lever op til kravene stillet efter lovgivningen. Man kan således ikke klage over de skøn og afvejninger, kommunen har lavet, eller over de konkrete aktiviteter som planen vil give mulighed for.

Landzonetilladelser til opstilling af vindmøller kan påklages i deres helhed.

Yderligere oplysninger

"Planloven"

"Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller"

"Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller"

"Lov om miljøvurdering af planer og programmer (LBK nr. 1533 af 10/12/2015)"

"Bekendtgørelsen om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning (BEK nr. 1832 af 16/12/2015)"

"Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet (BEK nr. 68 af 26/01/2012)"

"Wind energy developments and Natura 2000"

"Store vindmøller i det åbne land"

"Den Gode Proces". Folder om fremme af lokal forankring og borgerinddragelse i forbindelse med vindmølleplanlægning, Danmarks Naturfredningsforening, KL, Vindmølleindustrien og Danmarks Vindmølleforening, 2009

"Den gode proces 2.0". Forslag til forbedringer af processen for opstilling af vindmøller på land, workshopresultater, december 2011

Vindinfo.dk. Statslig information om vindmøller

VidenOmVind

Faktablad P4 "Vindmøller på havet"

Danmarks Vindmølleforenings konsulenter følger løbende med i udviklingen inden for vindmølleplanområdet, f.eks. konkret planlægning, afgørelser fra klagenævnet og domstole, samt forskning på området. Så kontakt endelig foreningen hvis de har spørgsmål om vindmølleplanlægning. Vi vejleder gerne.

Fakta om Vindenergi

Fakta om Vindenergi udgives af Danmarks Vindmølleforening.

Faktabladene, der giver faktaoplysninger om en række udvalgte emner, kan rekvireres fra sekretariatet eller hentes på www.dkvind.dk.

Danmarks Vindmølleforening
Ellemarksvej 47, Bygning 6
8000 Århus C

Tlf. 8611 2600
(kl. 9-15, fredag 9-13)
Fax 8611 2700
E-mail: info@dkvind.dk
www.dkvind.dk

Faktablad P2, april 2016